

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. I-1343 6 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIIIP-3246

Nr.
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2019 m. kovo 13 d. sprendimą Nr. SV-S-1130 „Dėl įstatymo projekto išvadų“, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Iš esmės pritarti Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIIIP-3246 (toliau – Įstatymo projektas), tačiau pasiūlyti Lietuvos Respublikos Seimui tikslinti Įstatymo projektą pagal šias pastabas:

1. Šiuo metu Lietuvos Respublika socialinės apsaugos srityje yra pasirašiusi 2 tarptautines sutartis dėl socialinės apsaugos (su Baltarusijos Respublika ir Ukrainos Respublika), kuriose taip pat yra nuostatos dėl sveikatos draudimo teisės aktų taikymo: 1999 m. vasario 4 d. sudaryta Lietuvos Respublikos ir Baltarusijos Respublikos sutartis dėl socialinės apsaugos (ratifikuota 1999 m. birželio 22 d. Lietuvos Respublikos ir Baltarusijos Respublikos sutarties dėl socialinės apsaugos ratifikavimo įstatymu Nr. VIII-1251) (toliau – Lietuvos Respublikos ir Baltarusijos Respublikos sutartis) ir 2001 m. balandžio 23 d. sudaryta Lietuvos Respublikos ir Ukrainos Respublikos sutartis dėl socialinės apsaugos (ratifikuota 2001 m. rugsėjo 27 d. Lietuvos Respublikos ir Ukrainos Respublikos sutarties dėl socialinės apsaugos ratifikavimo įstatymu Nr. IX-530) (toliau – Lietuvos Respublikos ir Ukrainos Respublikos sutartis).

Pagal Lietuvos Respublikos ir Baltarusijos Respublikos sutarties 12 straipsnį pagal abiejų šalių teisės aktus gaunantiems pensijas asmenims taikomi tos šalies, kurios teritorijoje jie nuolat gyvena, sveikatos draudimo teisės aktai. Ši taisyklė taip pat galioja asmenims, gaunantiems pensiją tik pagal kitos šalies teisės aktus. Pažymėtina tai, kad Lietuvos Respublikos ir Baltarusijos Respublikos sutartyje „nuolatinis gyvenimas“ nėra siejamas su atitinkamos pilietybės turėjimu ir reiškia nuolatinę gyvenamąją vietą, kuri tokia pripažįstama pagal kiekvienos šalies teisės aktus. Lietuvos Respublikos ir Ukrainos Respublikos sutarties 12 straipsnyje nustatyta, kad asmenims, gaunantiems pensiją pagal abiejų šalių teisės aktus, taikomi tos šalies, kurios teritorijoje jie gyvena, sveikatos draudimo (medicininio aptarnavimo) teisės aktai. Ši taisyklė taip pat galioja asmenims, gaunantiems pensiją tik pagal kitos šalies teisės aktus. Pastebėtina tai, kad Lietuvos Respublikos ir Ukrainos Respublikos sutartyje žodis „gyvenimas“ reiškia asmens faktinį legalų gyvenimą, įskaitant nuolatinį gyvenimą arba gyvenimą turint leidimą laikinai gyventi, kai siekiama įgyti teisę tapti nuolatinio gyventoju, ir tai taip pat nėra siejama su atitinkamos pilietybės turėjimu.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių įstatymo 11 straipsnio 1 dalimi, taip pat 1969 m. Vienos konvencijos dėl sutarčių teisės, kurios dalyvė yra ir Lietuvos Respublika, 26 straipsniu, galiojanti tarptautinė sutartis turi būti vykdoma. Vadovaujantis Tarptautinių sutarčių įstatymo 11 straipsnio 2 dalimi, jei įsigaliojusi ratifikuota Lietuvos Respublikos tarptautinė sutartis nustato kitokias normas negu Lietuvos Respublikos įstatymai, kiti teisės aktai, galiojantys šios sutarties sudarymo metu arba įsigalioję po šios sutarties įsigaliojimo, taikomos Lietuvos Respublikos tarptautinės sutarties nuostatos. Be to, 1969 m. Vienos konvencijos dėl sutarčių teisės 27 straipsnyje nustatyta, kad šalis negali pasitelkti savo vidaus teisės nuostatų, kad pasiteisintų dėl sutarties nesilaikymo. Įstatymo projekto 1 straipsniu dėstomas Sveikatos draudimo įstatymo 6 straipsnio 4 dalies pakeitimas siejant jį su Lietuvos Respublikos pilietybės turėjimu prieštarautų minėtoms ratifikuotoms tarptautinėms sutartims.

Įstatymo projekto aiškinamajame rašte teigiama, kad pasirašytose dvišalėse sutartyse tarp Lietuvos Respublikos ir kitų šalių dėl socialinės apsaugos yra nurodyta, kad pagal abiejų šalių ar pagal vienos šalies teisės aktus gaunantiems pensijas asmenims turi būti taikomi ir tos šalies, kurios teritorijoje jie nuolat gyvena, sveikatos draudimo teisės aktai, tačiau dabar galiojantis Sveikatos draudimo įstatymas to nenumato. Atsižvelgdami į Įstatymo projekto aiškinamajame rašte nurodytą Įstatymo projekto rengimo priežastį manome, kad Įstatymo projekto 1 straipsniu dėstomas Sveikatos draudimo įstatymo 6 straipsnio 4 dalies pakeitimas turėtų būti koreguojamas ir nustatoma, kad apdraustaisiais valstybės lėšomis būtų laikomi ne visi pagal pasirašytas dvišales sutartis pensijas ar kitas socialines išmokas gaunantys asmenys, bet tik tie asmenys, kurių bet kurios rūšies pensijų gavimas pagal dvišales pasirašytas sutartis būtų sąlyga jiems taikyti ir tos šalies, kurios teritorijoje jie nuolat gyvena, sveikatos draudimo teisės aktus.

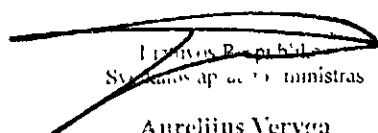
Atsižvelgdami į tai, kas išdėstyta, siūlome Įstatymo projekto 1 straipsniu keičiamą Sveikatos draudimo įstatymo 6 straipsnio 4 dalį papildyti nauju punktu:

„Lietuvos Respublikoje nuolat ar laikinai gyvenantys asmenys, kurie gauna bet kurios rūšies pensiją pagal Lietuvos Respublikos tarptautines sutartis ir kuriems Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių sveikatos draudimą, taikymas numatytas šiose tarptautinėse sutartyse“.

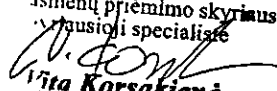
2. Priėmus Įstatymo projektą ir į valstybės lėšomis privalomuoju sveikatos draudimu draudžiamų asmenų sąrašą įtraukus papildomą asmenų kategoriją, kasmet Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžetui reikėtų skirti papildomų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų. Vadovaujantis Sveikatos draudimo įstatymo 16 straipsniu, 2019 metais nustatyta 373,1 eurų Valstybės biudžeto metinė įmoka už vieną valstybės lėšomis draudžiamą asmenį. Vertinant tai, kad apytiksliai nuolat ar laikinai Lietuvos Respublikoje šiuo metu gyvena apie 800 vyresnių kaip 60 metų Baltarusijos Respublikos ir Ukrainos Respublikos piliečių vyrų ir apie 1050 vyresnių kaip 55 metų Baltarusijos Respublikos ir Ukrainos Respublikos piliečių moterų, tikėtinas papildomų valstybės biudžeto lėšų poreikis būtų apie 690 tūkstančių eurų. Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d. nutarime „Dėl kai kurių teisės aktų, kuriais reguliuojami valstybės tarnybos ir su ja susiję santykiai, atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai ir įstatymams“ pažymėta, kad pagal Lietuvos Respublikos Konstituciją įstatymų leidėjas negali sukurti tokios teisinės situacijos, kai išleidžiamas įstatymas arba kitas teisės aktas, kuriam įgyvendinti reikia lėšų, bet jų neskiriama arba skiriama nepakankamai.

Ministras Pirmininkas

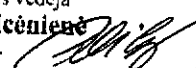
Sveikatos apsaugos ministras

Lietuvos Respublikos
Sveikatos apsaugos ministras
Aurelijus Veryga

2019-05-09

dokumentų valdymo ir
asmenų priėmimo skyriaus
ausilio specialistė

Rita Korsakienė
2019-05-08

Teisėkūros ir teismo vertinimo
skyriaus vedėja
Rita Cicėnienė

2019-05-08